

Bjargaðu Den Danske Bank

Vit eiga nú at standa sum ein maður kring okkara egnu peningakervi: Fossbankan og sparikassarnar. Gera vit ikki tað so dyggiliga at teimum verður lív lagað, eru vit skjótt bert ørindasveinar hjá Den Danske Bank.

Hann sum sigur fyriliggjandi avtalu at vera góða, sigur tað móti betri vitan, av neyð ella av fávitsku og móti fávitskuni stríðast sum kunnugt sjálvt gudarnir til fánýtis, skrivur A. Guttormur Djurhuus í »Sjónarmið«

Gamalt orðatak sigur, at sjálvrós stinkar. Ikki munnu okkara kosnu halda tað, so sum teir kappast um at rósa sær sjálvum fyri samráðing- arúrslitið í Keypmanna- havn í farnu viku.

Og hvat er tað so teir rósa sær av? Jú, eini rammuvæltu millum donsku stjórnina og føroyska landsstýrið um refinansiering av skuld landskassan v.m. Avtalan er í 7 greinum har meginparturin av teimum trim- um snúva seg um hvussu teir tveir stóru donsku bankarnir í Føroyum verða tryggjaðir við peningi lentu úr Danmark, men sum føroyski skattgjaldarin heftir fyri.

Í grein eitt, annað petti stendur: Endvidere er det regeringens hensigt om fornødent at yde landsstyret statslån til finansiering af tilførsel af midler til de to store færøske banker gennem Finansieringsfonden af 1992, hvis det viser sig påkrævet for at opfylde banklovgivningens krav.

Í grein 5 stendur: Landsstyret vil om fornødent tilføre midler til de to store færøske banker, hvis det viser sig påkrævet for at opfylde banklovgivningens krav om likviditet og solvens. Landsstyret indskyder i givet fald midlerne gennem Finansieringsfonden af 1992. Indskud af likviditet sker på samme rentevilkår som statslån. Likviditeten skal efter behov konverteres til egenkapital.

Í grein 6, annað petti stendur: Det midlertidige statslån ydes indenfor en ramme på 1,0 mia. kr. hvorefter 500-600 mill. kr. forudses at være i beredskab til bankerne. Det kan ikke på forhånd skønnes over, i hvilket omfang og hvornår det bliver nødvendigt at tilføre bankerne midler. Landsstyret tiltræder, at midler til bankerne i givet fald disponeres som

Sjónarmið

anført under pkt. 5. Statslån udbetales i takt med likviditetsbehovet og forrentes med 8 pct. p.a. For så videt forudsætningerne er opfyldt, vil det midlertidige lån kunne omfattes af den i pkt. 1 omhandlede refinansiering.

Ikki við einum orði verður nakað nevnt um føroyska peningakervið vit enn hava eftir. Tað eru sparikassarnir og Fossbankin. Tað er kanska týðningarleyst fyri danir um, tá avtornar, vit hava nakað eftir sum føroyski er, men tað átti tað ikki at verið fyrri okkara føroysku politikarar.

Í og við at ein lánveitarari hevur lænt út pening hevur hann ádrigið sær ein tapsvanda. Lánveitarin veit hetta og gein m.a. rentuna eftir hvussu stóran tapsvanda hann heldur seg hava. Hetta hava vælsaktans bankarnir gjørt og um teir so hava gjørt skeivar metingar, má tað vera fyrri teirra egnu rökning. Ikki eigur Føroya fólk at bløða fyrri tað. Tað kann ikki vera uppgáva hjá okkara politikarum at bjarga Den Danske Bank undan skyldum, hann hevur átið sær í

Føroyum. Eiheldur kann tað vera uppgáva politikaranna at tryggja hesum sama banka eina de facto monopolstöðu í samfelagnum. Syrgiligt men satt er tað, at tað er í veruleikanum júst hvat teir hava gjørt við at geva hesum banka blankan kekk, sum danska stjórnin hevur útskrivað, men sum meingir føroyingurin borgar fyrri. Við almennum peningi bjargaðu teir Den Danske Bank undan sinum tapsskyldum í Føroyum og tryggjaðu honum samstundis framlíðandi monopolstöðu.

Vit eiga nú at standa sum ein maður kring okkara egnu peningakervi: Fossbankan og sparikassarnar. Gera vit ikki tað so dyggiliga at teimum verður lív lagað, eru vit skjótt bert ørindasveinar hjá Den Danske Bank.

Hann sum sigur fyriliggjandi avtalu at vera góða, sigur tað móti betri vitan, av neyð ella av fávitsku og móti fávitskuni stríðast sum kunnugt sjálvt gudarnir til fánýtis.

A. Guttormur Djurhuus

Hans J. Laursen, bankastjóri:

Rentlækking um stutta tíð

Hans J. Laursen, stjóri í Føroya Banka vil ikki siga, hvussu nógv rentan lækkar, heldur ikki hvørjum rentulækkningin gagnar

Min persónliga meting er, at vit fáa rentulækkning áðrenn lagt umliður.

Orsøkin er, at rentan í útländinu lækkar, Danmark segði ja til Maastricht sáttmálan betur eisini um. Útlitini eru til, at rentustøðid hevur staðfest seg.

Skarvar 'toppin' av

Hans J. Laursen sigur, at hann ikki veit hvussu nógv rentan lækkar, men at mest sannlíkt er, at hon lækkar 1%. Higartil hava peningastovnamir ikki avtala fund um rentulækkningina, sigur bankastjóri.

Samhætt Óla Samró, búskaparfrøðingur, hefur tað t.d. ikki um støða hjá sethúsaeigarum í trøngstöðu. Hann metir at 3%-4% er neyðugt fyrri at bota um hesi viðurskipti?

Møguliga eru nakrir sethúsaeigarar í so ringari støðu, at 1% ikki bótir um, men neyvan eru øll so illa fyrri, at tað ikki bótir um við 1% rentulækkning.

Eg áسانی, at henda rentulækkning ikki loysir trupulleikarnir hjá sethúsaeigarum, men eg haldi kortini, at slík rentulækkning tekur "toppin" av trupulleikanum.

Ein óalmenn kanning sigur, at 5000 sethúsaeigarar ikki klára skyldur sínar. Hvat sigur tú til tað?

Um so er, so vil tað siga tað sama sum, at ein triðingur av sethúsaeigarum í Føroyum, ikki klára at halda skyldur sínar. Tað haldi eg er ov nógv avgjørt.

Eg tori kortini ikki at seta tøl á henda trupulleika, men vit kenna ikki, at støðan er so vánalig.

Nýggj hús og einkil arbeiði

Í veruleikanum eru trupulleikarnir hjá sethúsaeigarum so ómetaliga fjølbroyttir, og tí er ikki til at siga, hvussu illa stendur til. Sjálvandi - hava eini hjún nýggj hús, og bæði hava mist arbeiðið, so er greitt, at har er einki at gera.

Hinvegin, so eru nógv hjún, har bert annað er vorðið arbeiðsleyst, og tí kann fáa avtalu við peningastovn um broyting í gjaldstreyninum.

Tað eru kortini tey fáu, sum eru so illa fyrri, at alt er vónleyst, sigur hans J. Laursen og endurtekur, sum áður í Sosialinum: - Tað er altíð betri at geva seg til kennis, um fólk ikki megna at halda skyldur sínar mótevnis peningastovnum.

Alt er betri enn bert at gevast at gjalda, tí skuldin hvørur ikki.

Tí er tað av stórum týðningi, at fólk tosa við peningastovnamir, um tey

Hans J. Laursen, stjóri í Føroya Banka: - Væntandi fer rentulækkning fram um stutta tíð, og hóast hon ikki bótir um trupulleikarnar hjá t.d. øllum sethúsaeigarum, so skarvar hon tó av 'toppinum'.

hava brúk fyrri at broyta gjaldsavtalurnar.

Hetta verður gjørt fleiri ferðir dagliga, so tað er vert at royna, sigur Hans J. Laursen.

Dagny

Rudda á Argjum

Bygdarráðið Argja kommunu hevur sent út skriv til allar borgar og øll feløg í kommununi og boðað frá, at ruddingardagur verður leygardagin 19. juni.

Ruddast skal í øllum bygnum í kommununi, Argjum, í Norðradali og í Syðradali.

Ætlanin er at fáa øll at luttaka, gomul sum ung til at rudda og sópa, hampa kommunalu økini, sum gróðursetteri, rudda grót burtur, umvæla garðar o.a. Arbeiðið verður alt sjálvboðið.

Hetta verður fyrsti ruddingardagurin, Argja kommunu skipar fyrri.

randi